

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

19 januari 2007

Ons kenmerk

VO/07/1126

Uw brief van

12 december 2006

Uw kenmerk

2060704190

Onderwerp

vragen van het kamerlid De Vries

Hierbij zend ik u, (mede namens de minister van Integratie, Jeugdbescherming, Preventie en Reclassering) het antwoord op de vragen van het kamerlid De Vries van uw Kamer inzake agressie in het onderwijs.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2060704190.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Maria J.A. van der Hoeven

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het kamerlid De Vries van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ingezonden d.d. 11-12-2006 kenmerk 2060704190).

1. Vraag: Heeft u kennisgenomen van de uitzending "Netwerk" op 6 december 2006? Heeft u tevens kennisgenomen van het door de NCRV en Onderwijsbond CNV uitgevoerde onderzoek onder onderwijsondersteuners over geweld in het onderwijs? 1)

Antwoord: Ja, hiervan heb ik kennisgenomen.

2. Vraag: Beschouwt u het onderzoeksrapport "geweld op school" als representatief? Zo neen, waarom niet?

Antwoord: Neen. Uitgaande van de meest recente kerncijfers (2001-2005) blijkt dat in het VO ruim 23000 onderwijsondersteunende personeelsleden (OOP) werkzaam zijn. Uit het onderzoeksrapport blijkt dat 141 respondenten de vragenlijst volledig hebben ingevuld waarvan 99 respondenten werkzaam zijn in het VO. Dit betekent dat voor het VO de onderzoeksresultaten gebaseerd zijn op gegevens van 0,4% van het totaal aantal OOP in het VO. Voor het PO ligt dit percentage nog lager.

Hoewel gezien het beperkt aantal respondenten het onderzoek niet representatief is te noemen, blijft veilig schoolklimaat een thema dat structurele inzet van alle betrokkenen verdient.

3. Vraag: Is het correct dat de helft van het onderwijsondersteunend personeel te maken heeft met fysiek of verbaal geweld op school?

Uit de resultaten van de veiligheidsmonitor die op mijn verzoek door ITS is uitgevoerd en waarover u per brief van 14 september 2006 (kenmerk VO/S&O/2006/32894) op de hoogte bent gesteld blijkt dat het overgrote deel van leerlingen en personeel (meer dan 90%) zich veilig voelt in en rond de school. In dit onderzoek wordt geen onderscheid gemaakt tussen OOP en docenten. Echter de cijfers geven ook aan dat een aanzienlijke groep leerlingen en personeel het slachtoffer is van een vorm van geweld. Het personeel (docenten en OOP) voelt zich, net als leerlingen, relatief het meest slachtoffer van verbaal geweld (29,6%). Daarna volgen materieel geweld (10,7%) en sociaal geweld (10,3%). De daders zijn in de meeste gevallen leerlingen. Voor het PO worden in het eerste kwartaal van 2007 gegevens verzameld als vervolg op eerdere veiligheidsonderzoeken (2001, 2003). De volgende onderzoeksrapportage is in april voorzien.

4. Vraag: Klopt het dat 78% van de slachtoffers van fysiek of verbaal geweld op school hier geen aangifte van doet? Acht u het noodzakelijk slachtoffers te wijzen op het feit dat er aangifte gedaan zou moeten worden van deze vormen van agressie?

Antwoord: In het verlengde van het actieprogramma aanpak agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak dat door het Ministerie van BZK wordt gecoördineerd hecht ik er belang aan dat er duidelijke grenzen worden gesteld aan agressie en geweld tegen werknemers en bij overschrijding van deze grenzen maatregelen worden getroffen. Het doen van aangifte is hier een voorbeeld van. Het is van wezenlijk belang dat er goed inzicht bestaat in de aard en de omvang van de onveiligheidsincidenten. Als school en politie en ook andere betrokkenen weten wat er speelt op school kunnen op maat gesneden maatregelen worden genomen en neemt de effectiviteit van het veiligheidsbeleid toe. Ik vind het daarom van groot belang dat van elk geweldsincident direct melding wordt gemaakt bij de politie en dat er afspraken worden gemaakt binnen de school en tussen scholen en politie over hoe zij elkaar in geval van geweldsincidenten het beste kunnen ondersteunen. Om het belang van melding van geweldsincidenten nog sterker te benadrukken kunnen scholen dit opnemen in hun veiligheidsplannen.

Overigens staat in het rapport dat 79% (62) van de slachtoffers geen aangifte doet.

- 5 Vraag: Bent u ervan op de hoogte dat uit bovengenoemd onderzoek blijkt dat er slechts op 60% van de scholen een veiligheidsprotocol is? In hoeverre komt dit percentage overeen met de cijfers die u tot uw beschikking heeft? Hoe verhoudt zich dit tot de plicht van scholen om een preventief en curatief veiligheidsbeleid te voeren zoals onder meer aan de orde is gekomen tijdens de vaststelling van de begrotingsstaat 2005? 2)

Antwoord: Effectief veiligheidsbeleid wordt o.a. doorgevoerd via het al dan niet gezamenlijk maken en controleren van afspraken over school- en gedragsregels. Het overgrote deel van de scholen kent dergelijke regels. De school zal voortdurend controle moeten uitoefenen op gemaakte afspraken. Ook zal steeds moeten worden bekeken of bijstelling van maatregelen noodzakelijk is door veranderende interne of externe situaties.

Het thema veiligheid heeft een nadrukkelijke plek in het toezichtkader van de Onderwijsinspectie. Zij beoordeelt of scholen zich voldoende inzetten voor de bevordering van een veilig schoolklimaat. Een van de criteria waarop de inspectie dit toetst is door na te gaan of de school een preventief en curatief veiligheidsbeleid heeft.

In het onderwijsverslag 2005-2006 is opgenomen dat het percentage VO scholen dat een preventief veiligheidsbeleid heeft opgesteld en uitgewerkt varieert per type onderwijs. Zo beschikt 45% van de VWO scholen hierover en 39% van de scholen Praktijkonderwijs (Bron: Inspectie van het Onderwijs 2005).

Bij motie (nr. 62. 29200 VII) is de regering verzocht ervoor te zorgen dat scholen worden verplicht om in de schoolgids het thema veiligheid op te nemen. Per 1 augustus van 2006 is een wijziging van WPO, de WEC en de WVO met deze strekking in werking getreden. Ik verwacht dat het aantal scholen met een veiligheidsplan hierdoor sterk toeneemt.

- 6 Vraag: Deelt u de mening dat er meer en structureel aandacht besteed zou moeten worden aan de voorkoming van fysiek of verbaal geweld tegen onderwijsondersteuners en ander onderwijspersoneel? Op welke manier zou dit vorm kunnen krijgen?

Antwoord: Zoals is aangegeven in mijn brief aan de Tweede Kamer (d.d. 14 sept 2006, kenmerk VO/S&O/2006/32894) waarin de stand van zaken uitvoering Plan van aanpak Veiligheid in het onderwijs en de opvang van risicoleerlingen uiteen is gezet, verdient veiligheid in het onderwijs blijvende aandacht en inzet van alle betrokkenen. In de eerste plaats van de scholen zelf, hun leerlingen en hun ouders, maar ook van andere betrokkenen op lokaal niveau zoals de leerplichtambtenaar, het maatschappelijk werk, gemeenten, politie en jeugdzorg. Deze betrokkenheid geldt niet alleen voor fysiek en verbaal geweld tegen onderwijsondersteunend personeel maar ook tegen leerlingen en docenten.

Afgelopen jaren is aanzienlijk geïnvesteerd in het veiligheidsbeleid waar het voorkomen van geweld onderdeel van uit maakt. Deze investering loopt op tot structureel bijna € 90 miljoen per jaar vanaf 2007. Deze investeringen zullen ook de komende periode verder hun vruchten gaan afwerpen. De uitvoering en de resultaten van de beleidsinitiatieven worden ook de komende periode gemonitord. In de loop van 2007 wordt u over de bevindingen hiervan geïnformeerd.

- 7 Vraag: Heeft u inzicht in het aantal leraren dat daadwerkelijk heeft deelgenomen aan de ontwikkelde cursus tot Interventiecoach Agressie en Geweld Onderwijs? 3) Zou volgens u een soortgelijke training om met agressie om te leren gaan onderdeel uit moeten maken van de structurele aandacht omtrent veiligheid en geweld zoals aangegeven in vraag 6? Zo ja, welke mogelijkheden ziet u om deelname aan soortgelijke cursussen te stimuleren?

Antwoord: In het Arboplusconvenant zijn afspraken gemaakt om agressie en geweld in het primair en voortgezet onderwijs aan te pakken. Hiervoor is de training 'Intermediair Agressie en Geweld' ontwikkeld. Op dit moment zijn er 488 medewerkers die deze opleiding hebben

afgerond of hier nog mee bezig zijn. Hiervan zijn 159 personen uit het VO en 329 personen uit het PO. Er is ruimte voor nog ongeveer 300 nieuwe trainingen. De verwachting is dat deze binnen het komende half jaar ingevuld zijn.

Door de afspraken uit het Arboplusconvenanten te verdiepen en te verbreden zal de functie van Intermediair Agressie en Geweld beter ingebed raken in het onderwijsveld. Daarnaast kan de sector ook met andere voorstellen komen die binnen dit kader passen. In het flankerend beleid ziekteverzuim is geld beschikbaar gesteld om de komende jaren vergelijkbare projecten tegen agressie en geweld te blijven uitvoeren.

Voor het primair onderwijs kunnen de komende drie jaar de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Aanbieden van een modulair aanbod van vervolgotrainingen rond agressie en geweld .
- Het organiseren van een grote landelijke terugkomdag voor alle reeds opgeleide 'Intermediairs Agressie en Geweld'. Doel van de dag is om in een congressetting de deelnemers kennis te laten maken met het nieuwe cursusaanbod, met nieuwe ontwikkelingen rond agressie en geweld en ervaringen met elkaar te laten delen.
- De ontwikkeling van een internetforum voor alle Intermediairs Agressie en Geweld.

Met betrekking tot de aanpak van agressie en geweld in de VO-sector worden de resultaten van de activiteiten op dit gebied in het kader van het Arboplusconvenant afgewacht, alvorens vanuit het Arboservicepunt VO activiteiten in deze richting worden ontwikkeld. In het bijzonder zal hierbij gelet worden op de deelname aan de basistraining vanuit het VO en de behoeften zoals die blijken uit de evaluaties/rapportages van de in 2006 uitgevoerde trainingen. In het begin van 2007 zal de VO-raad met een verder voorstel komen voor aanpak van agressie en geweld in de VO-sector.

- 8 Vraag: Heeft u er kennis van genomen dat uit het onderzoek blijkt dat 74% van de respondenten van mening is dat ouders een belangrijke taak hebben bij de voorkoming van fysiek of verbaal geweld? Welke mogelijkheden ziet u om ouders op hun taak te wijzen en hen in het uitvoeren van die taak te stimuleren?

Antwoord: Een veilig schoolklimaat en niet in de laatste plaats de bestrijding van agressie en geweld, vraagt continue inzet van alle betrokkenen: de scholen zelf, maar ook ouders, leerlingen en voorzieningen rond de school, zoals jeugdzorg, maatschappelijk werk, politie en gemeente. Belangrijk daarbij is een heldere communicatie over te hanteren gedragsregels en wederzijdse verwachtingen tussen scholen, ouders en leerlingen. Het Centrum School en Veiligheid en het Ouderadviescentrum 50tien ontvangen subsidie om scholen hierbij te ondersteunen en te adviseren.

Overigens wordt aan steeds meer ouders van 'risicogezinnen' opvoed ondersteuning aangeboden. Het Kabinet heeft voor de periode 2004-2007 € 34,5 miljoen extra uitgetrokken voor het opsporen en helpen van risicogezinnen, de zogenaamde impuls opvoed- en gezinsondersteuning. Daarnaast krijgt elke gemeente € 50 voor elk nieuw geboren kind voor activiteiten op het gebied van opvoedondersteuning. Voorts krijgen zeven grote gemeenten, te weten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Almere, Tilburg en Eindhoven € 32,5 miljoen (in de periode 2006-2008) voor hulp aan gezinnen, in ruil voor kennis en ervaring die zij opdoen met samenwerking en met bundeling van taken in zgn. Centra voor jeugd en gezin."

- 1) www.ocnv.nl
- 2) Kamerstuk 29 800 VIII, nr. 244, vergaderjaar 2004-2005
- 3) Kamerstuk 29 240, nr. 8, vergaderjaar 2004-2005